

Bohoslužba na Veľký piatok – 29. marec 2024

Na Golgote

Piesne: 198 405 409 395

Suma ev.: Boh chcel ... aby sme ... mali silné povzbudenie my, čo sme našli útočisko v tom, že sa budeme verne pridržať ponúkanej nádeje. Máme ju ako istú a pevnú kotvu duše, ktorá siaha až dovnútra, za oponu, kde za nás vošiel Ježiš ako predchodca, keď sa stal veľkňazom naveky na spôsob Melchisedeka. (Hebr 6,17-20)

Lekcia: Lk 23,26-49(-56) Ukrižovanie Ježiša. Ježišova smrť. (Ježišov pohreb)

²⁶ Keď ho odvádzali, chytili istého Šimona z Cyrény, ktorý sa vracal z poľa, a položili naňho kríž, aby ho niesol za Ježišom. ²⁷ Nasledoval ho veľký zástup ľudu i žien, ktoré nad ním kvílili a oplakávali ho. ²⁸ Ježiš sa obrátil k ženám a povedal: **„Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale radšej plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi, ²⁹ lebo hľa, prichádzajú dni, v ktorých sa bude vravieť: ‚Blahoslavené neplodné, Ioná, čo nerodili, a prsia, čo nedojčili.‘ ³⁰ Vtedy začnú hovoriť vrchom: ‚Padnite na nás,‘ a kopcom: ‚Prikryte nás!‘ ³¹ Veď ak toto robia so zeleným stromom, čo sa bude diať so suchým?“ ³² Spolu s ním viedli na popravu aj iných dvoch zločincov. ³³ Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, tam ho ukrižovali, a s ním aj zločincov: jedného sprava, druhého zľava. ³⁴ Ježiš povedal: **„Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“** Potom si rozdelili jeho šaty a losovali o ne. ³⁵ Ľud tam stál a díval sa. Poprední muži sa mu vysmievali a hovorili: „Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Mesiáš, Boží Vyvolený.“ ³⁶ Posmievali sa mu aj vojaci, ktorí prišli a podávali mu ocot. ³⁷ Hovorili: „Zachráň sa, ak si kráľ Židov!“ ³⁸ Nad ním bol **nápis: „Toto je kráľ Židov.“** ³⁹ Jeden z tých zločincov, ktorí viseli na kríži, sa mu rúhal a hovoril: „Nie si ty Mesiáš? Zachráň seba i nás!“ ⁴⁰ No **druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si takisto odsúdený? ⁴¹ Lenže my spravodlivo dostávame zaslúžený trest, ale on neurobil nič zlé.“** ⁴² Potom povedal: „Ježiš, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ ⁴³ Ježiš mu odpovedal: **„Amen, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“****

⁴⁴ Bolo okolo šiestej hodiny a nastala tma po celej zemi až do deviatej hodiny. ⁴⁵ Slnko sa zatmelo a **chrámová opona sa roztrhla napoly.** ⁴⁶ Tu Ježiš zvolal mocným hlasom: **„Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“** Keď to povedal, dokončil. ⁴⁷ Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha a hovoril: **„Skutočne, tento človek bol spravodlivý!“** ⁴⁸ A celé zástupy, ktoré sa **zbehli na toto divadlo** a videli, čo sa stalo, **bili sa do prs** a vracali sa domov. ⁴⁹ Všetci jeho **známi však stáli obďaleč.** Aj ženy, ktoré ho nasledovali z Galiley, na to pozerali.

Modlime sa:

Otče nás nebeský, s hlbokou pokorou k Tebe prichádzame v tento deň, aby sme sa otvorili zvesti Tvojho slova, ktoré nám tak výrečne hovorí o tej láske, ktorou nás

miluješ. Nedali sme Ti k tomu žiadny dôvod, ničím sme si nezaslúžili, aby si sa nám venoval a dokonca aj svojho Syna za nás obetoval. Chválime Ťa za to, že si pre našu záchranu zo zatratenia všetko vykonal a Tvojej spravodlivosti učinil zadosť nevinný Baránok, Pán Ježiš Kristus. Ďakujeme, že On nám svojou smrťou otvoril cestu k Tebe do neba, pretože v Ňom si nás zmieril so sebou, keď si pre Jeho obeť odpustil naše hriechy.

Stojíme tu pred Tebou vo vedomí svojich hriechov, nehodnosti i nevďačnosti. Prosíme, oslov nás tým, čo sa na Golgote pre našu spásu udialo. Aby sme prežili alebo znovu prežívali tú nesmiernu milosť, ktorou si sa až k nám sklonil. Nech hľadáme ochranu v Ježišovej krvi pred každým pokušením, strachom a útokmi nepriateľa, ktorý nás chce držať v odlúčení od Teba.

Zmiluj sa nad nami, aby sme s pokorou a vo viere prijali dielo Tvojej zachraňujúcej lásky, ktorá Ťa tak veľa stála. Vylej na nás Ducha milosti, aby golgotská udalosť, ktorú si dnes pripomíname, sa stala skutočne rozhodujúcou a život obnovujúcou udalosťou aj pre nás. Nech sa tak dotkne nás Tvoje slovo, prosíme o Tvoje požehnanie v mene Pána Ježiša Krista. *Amen*

„ On sám na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo, aby sme odumreli hriechom a žili pre spravodlivosť. Jeho ranami ste boli uzdravení“. 1Pt 2,24

Milí Bratia a milé Sestry!

Dnešný sviatok sa líši od všetkých ostatných. Totiž sviatky obyčajne sú spojené aj s oslavu niečoho, niekoho, avšak na Veľký piatok niet dôvodu na oslavu. Veď je to smutný spomienkový deň, ako keby sme šli na pohreb. To však s vďakou za nádej, ktorú nám prináša. Naš základný verš zdôrazňuje práve tú nádej, ktorá je zakotvená na Golgote a viaže sa na Kristov kríž: *„On sám na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo, aby sme odumreli hriechom a žili pre spravodlivosť. Jeho ranami ste boli uzdravení“.*

Dnes sa teraz v duchu pridajme k jednotlivcom a skupinám, ktoré sú okolo Ježiša na Golgote. Sprevádza Ho tam dav, z ktorého si vojaci vyzdvihnú **Šimona z Cyrény**, a donútia ho niesť Ježišov kríž. Šimon bol jediný človek, ktorý vedel niečo o tom, aké utrpenie to muselo byť pre Pána niesť drevo kríža. Avšak, ani on nemohol prežívať ťarchu hriechov sveta, ktorú niesol Ježiš.

Ďalej sú tu okolo Neho **jeruzalemské ženy**. Tie Ho oplakávajú, s úprimnou ľútosťou. Avšak On im povie: *radšej plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi*. Aj všetky ostatné Ježišove slová vyrieknuté na kríži sa vzťahujú na druhých a nie na Neho. Tak prosí aj o odpustenie pre tých, ktorí Ho ukrižovali, pretože *„nevedia, čo robia“*.

Ľud sa díva, **poprední muži** sa Mu posmievajú a **vojaci** tiež. Lukáš nám to spísal stručne, avšak veľavravne a veľmi dramaticky. Dokonca sa Mu posmieva aj **jeden** zo zločincov, ktorých s Ním spolu ukrižovali. Avšak **druhý** sa na Neho obráti s kajúcim srdcom. Tam, v posledných hodinách, minútach svojho zbabraného, strateného života si uvedomuje, že má dušu. Doposiaľ na ňu nemyslel, nestaral sa o ňu. Ale teraz si nepovie, že už je aj tak jedno, už je neskoro. Naopak: teraz mu ide len o dušu.

Hľa, vidíme, že nikdy nie je neskoro, pokiaľ trvá čas: kajúci zločinec napomínaním svojho druhu vyznáva, že on je hoden trestu smrti a právom ho popraviajú. Z tých ľudí, čo tam stoja, jedine on okúsil, aké je visieť v strašných bolestiach na kríži – i keď podobne Šimonovi z Cyreny ani on nemohol prežívať čo Ježiš. Pretože kým ten zločinec tam visel pre vlastné hriechy, „*On sám na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo*“. Trpel tam za trest, a to za naše viny.

Bratia a Sestry! Jedine evanjelista Lukáš nám zachoval správu o tomto zločincovi. Nevedno, či niečo a ak áno, čo počul, vedel dovtedy o Ježišovi a ako sa k tomu zachoval. Teraz však visí na kríži, jeho hodiny sú spočítané. Nepridá sa k posmievačom, ako sa niektorí zabávajú na Ježišovi; chystá sa na smrť. Zrejme si je vedomý, že tak ako je, je stratený a je hodný zatratenia.

Predstavujem si, čo sa tam mohlo odohrať. Zrazu si uvedomí, že ten, kto vedľa neho trpí, je úplne iný. Je obeťou toľkého osočovania. Napriek tomu nekričí, nenadáva, neprejavuje hnev alebo bezmocnosť, ale mlčí. Je tichý, krotký, ani slovne nikomu neublíži. Dokonca ešte sa modlí za svojich posmievačov a tých, čo mu spôsobili toľko bolesti! To je zvláštne. Kto to je? Veď On je nevinný! Vyžaruje čistotu, pokoru a lásku.

A tak tento umierajúci zločinec pozdvihne svoj zrak na Ježiša. Ba vyššie a možno si prečíta nadpis nad Jeho hlavou: ***Toto je Kráľ Židov***. V tom úbohom stave Ježiš určite nevyzeral ako nejaký kráľ. Avšak pre lotra ním predsa bol! Pochopí, že preto je úplne iný aj On aj Jeho správanie! Čo všetko mohlo prebehnúť jeho myslou, nevieme. Ale uveril. A tak Ho oslovil: „*Ježiš, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.*“ Totiž on Ježiša, umučeného, každým opusteného a zosmiešňovaného vidí ako kráľa, ktorý má aj svoje kráľovstvo. Uchádza sa teda o Jeho moc. A pomoc prichádza v odpovedi: „*Amen, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.*“ Môže pokojne, zmierene umrieť – a vie, kam pôjde.

Vidíme, že neodzneli tu žiadne veľké slová pokánia – za tých okolností to ani nemohlo byť reálne – ale Ježiš pozná ľudské srdcia a presne vie aj bez slov, čo sa tam odohráva. A tá prosba o pomoc je tým vyznaním hriechov (odkázanosti na Neho) ako aj viery (*prídeš do svojho kráľovstva* – čiže Ty máš moc) na ktorú má ukludňujúcu odpoveď. Totiž, kto sa na Neho obráti, kto k Nemu volá o pomoc, ten sa nesklame.

Ježiš prijíma tohto človeka do svojej milosti. *Dnes* – teda hneď po smrti, ktorá čoskoro nastane – *dnes budeš so mnou v raji*. Tam, odkiaľ bol prvý človek pre hriech vyhnaný, vlastne z obecnstva s Bohom. Prípád tohto zločinca je veľkým povzbudením avšak aj varovaním pre každého. Povzbudením preto, že hľa, ani v poslednej chvíli nie je neskoro sa obrátiť k Ježišovi. Nezabudnime však, že tento človek k tomu nemal predtým príležitosť. To bolo prvé a jediné jeho stretnutie s Ježišom. Čiže varovanie je tu v tom, že nebezpečné je otáľať, lebo nevieme, ktorá chvíľa je tá posledná, aby sme neprišli definitívne o možnosť byť prijatí do Jeho milosti.

Milí Bratia a milí Sestry! Stať v duchu pod krížom nemá byť akýsi duchovný výlet, citové rozjímanie nad Ježišovým utrpením. Máme hľadať, kde sme, ktorí sme v tomto príbehu. Odkaz kríža nás chce viesť hlbšie – aby sme si uvedomili, že to, čo sa tam udialo, sa nás bytostne týka. Pretože „ *On sám na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo*“ – čiže na kríži On trpel za naše, za moje hriechy, pod ťarchou aj mojich hriechov prežíval súd, trest a opustenosť. Bol zástupnou obeťou za moje viny. Nestačí, ak budeme z hĺbky tejto lásky dojatí. Jeho láska, zástupná obeť nás totiž zaväzuje: „*aby sme odumreli hriechom a žili pre spravodlivosť*“

Teda prijatím tejto milosti sa niečo skončí a niečo nové sa začína v živote veriaceho. „*Jeho ranami ste boli uzdravení*“... je to skutočné duchovné uzdravenie.

Vráťme sa ale na začiatok, k tomu, že sa v duchu pridáme k jednotlivým skupinám či jednotlivcom, ktorí sa nachádzajú okolo Ježiša na Golgote. Je tu ešte veliteľ vojakov, ktorí popravu vykonali. Niečo také nerobí prvýkrát. Predsa je vnímavý jednak na Ježišovo správanie sa na kríži a jednak na zvláštne okolnosti jeho smrti. To všetko spolu sa mu spojí do jedného obrazu. *Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha a hovoril: „Skutočne, tento človek bol spravodlivý!“* Vydáva o ňom toto svedectvo. Čiže, za čo Ho popravili, že sa prezentuje ako Syn Boží, to nie je podvod, nebolo to ani rúhanie, ale je to pravda! Na kríži zomrel Syn Boží!

Evanjelista Ján píše ešte o jednej mimoriadnej udalosti, ako reagovali prítomní. „*A celé zástupy, ktoré sa zbehli na toto divadlo a videli, čo sa stalo, bili sa do prs a vracali sa domov*“. Aké pozoruhodné je Božie dielo! Mnoho ľudí sa tu zbehlo na divadlo, ale nie je to divadlo, dotýka sa to aj ich. A ešte ako! Akoby sa ich dotklo Ježišovo utrpenie a smrť, a to nielen citovo, ale oveľa hlbšie. Akoby boli pochopili, že **aj ich hriechy vyniesol na kríž**, tých krvavých rán sa Mu dostalo aj kvôli nim. Trúchlili a činili pokánie – na znak toho sa totiž bili do prs. Teda odchádzali domov **iní, akí prišli**. Návšteva na Golgote ich zmenila, obnovila ich životy.

A napokon čítame, že „*všetci jeho známi však stáli obďaleč. Aj ženy, ktoré ho nasledovali z Galiley, na to pozerali*“. Naposledy spomenutá skupina ľudí je práve tá, ktorá Mu je najbližšie: Jeho učeníci a ženy, ktoré Ho všade nasledovali. Nie že by im to všetko bolo ľahostajné. Ale sú celkom dezorientovaní, sklamaní, bezmocní

pochopiť, čo sa tu vlastne deje. Prizerajú sa a stoja obďaleč. Aj oni sú v stave, kedy akýsi zásah zhora nimi musí otriasť, aby konečne videli a pochopili, kto je ich Majster. Že On, ako Syn Boží *sám na vlastnom tele vyniesol aj ich hriechy na drevo... jeho ranami boli uzdravení*. Nebeský Otec im pomôže získať toto poznanie, túto vieru.

Milí Bratia a milé Sestry! V duchu sme boli na Golgote. Videli sme rôzne ľudské reakcie na utrpenie a smrť Pána Ježiša Krista. Videli, sme, že každý mal svoj zápas, svoju cestu k poznaniu, kto On je a kto chce byť pre neho. Ale dôležité je jedine to, ako je to s nami. Či sme prišli na divadlo, na hodnotenie, niečo si zistiť, vybaviť... alebo zostať vzdialení pozorovatelia? Isté však je, že nejaký prístup, postoj musíme zaujať, ohľadom toho, kto je pre nás Ježiš.

Náš základný verš nám Ježiša, Syna Božieho odhaľuje ako milujúceho, obetavého priateľa, ktorý sa stal zástupnou obeťou pre naše hriechy. *Na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo* – totiž On neobetoval niekoho, niečo iné, ale seba samého. Jeho obeta bola preto taká osobná a konkrétna, aby nás zbavil všetkého obvinenia aj následku hriechov, čiže zatratenia. To, čo Jemu spôsobilo utrpenie, je pre nás liek: *Jeho ranami sme boli uzdravení*. Takto to vyznáva apoštol Peter. Takto to vyznáva každý, kto prijal uzdravenie pre svoju dušu a základ pre svoju vieru v Golgotskom kríži.

Odkaz Veľkého piatku je v tejto život obnovujúcej láske. Vzťahuje sa nielen na náš zemský život, ale hlavne na náš vzťah s nebeským Otcom a na naše spasenie. Všetkým Ježiš na kríži vykonal a dokonal dielo spásy. To je nevysloviteľný dôvod k vďake v tento dnešný sviatočný deň. Preto si vezmime k srdcu Jeho slovo a nezostaňme obďaleč, ale ďakujeme za odkaz kríža a dovoľme Mu, aby v nás mohol konať. Aby sme odumreli hriechom a žili pre Neho. *Amen*

Modlime sa:

Pane Ježišu Kriste, Baránok Boží, ktorí snímaš hriech sveta, zmiluj sa nad nami! Zmiluj sa, aby sme nezostali iba pozorovateľmi, zberačmi informácií, ale boli prijímateľmi záchrany, ktorú si vydobyl na Golgote, obetovaním seba samého. Ďakujeme za ten kríž, za jeho dodnes platný a silný odkaz. Skutočne je pre nás zárukou Tvojej lásky, nad ktorú niet.

Vieme, že *slovo o kríži je bláznovstvom pre tých, čo sú na ceste k záhube, ale tým však, ktorí smerujú k spásu, je Božou mocou*. Daj nám prijať vo viere túto moc. Ďakujeme, že *na vlastnom tele si vyniesol naše hriechy na drevo, aby sme odumreli hriechom a žili pre spravodlivosť*. Ďakujeme, že môžeme zložiť svoje hriechy ku krížu a *Tvojimi ranami môžeme byť uzdravení*. Nech Tvoj kríž bude a zostane pre nás kotvou, ktorá nás v každom zápase, víchri podrží pri Tebe.

Prosíme, aby vykúpenie z hriechu prežívali čím viacerí. Konaj v ľudských srdciach tak, aby sa evanjelium šírilo, aby čím viacej ľudí spoznalo a prijalo moc Tvojej lásky. A tí, čo Ťa poznajú, aby boli vernými reprezentantmi tejto lásky vo svete. Ved' ku komu by sme šli, slová večného života máš Ty. *Amen*